

3756

نور

www.Ketab.ir

تقدیم به:

مضرب دایره امکان، صاحب عصر و زمان
حضرت حجت بن الحسن العسکری (علیه السلام)
روح منور و مطہر فقیہ کامل، مکمل ناضل، عارف واصل،
حضرت امام خمینی (علیہ السلام)

جمهوری اسلامی ایران

جایگاه شئون معصوم در اجتهاد

امیرحسین صفاحسنی

سرشناسه	: صفاحسینی، امیر حسین، ۱۳۵۷ -
عنوان و نام پدیدآور	: جایگاه شئون معصوم در اجتهاد/ امیر حسین صفاحسینی: ناظر علمی محمد شبدینی پاشاکی؛ سرویراستار حسین قاسم حمزه.
مشخصات نشر	: قم: معارف معنوی، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۱۶۸ ص: ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
شابک	: ۸۵۰۰۰ ریال ۲-۱۳-۶۰۷۳-۶۰۰-۹۷۸ :
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
کتابنامه	: کتابنامه.
موضوع	: اجتهاد و تقلید -- احادیث
موضوع	: * Hadiths -- Ijtihad and taqlid
موضوع	: ولایت فقیه -- احادیث
موضوع	: * Hadiths -- Wilayat al-faqih
رده بندی کد	: ۲۱۳۶/ص ۷/۶۶ BP
رده بندی دیوبندی	: ۳۰۰۷۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۹۲۳۰۳۱

جایگاه شئون معصوم در اجتهاد

نویسنده: امیر حسین صفاحسینی
 ناظر علمی: محمد شبدینی پاشاکی
 سرویراستار: حسین قاسم حمزه
 صفحه آرا: اسماء وصال طلب راوری
 ناشر: معارف معنوی

چاپ: زلال کوثر ♦ نوبت چاپ: اول ♦ تاریخ چاپ: ۱۳۹۶
 شمارگان: ۵۰۰ ♦ قیمت: ۸۵۰۰ تومان
 شابک: ۲-۱۳-۶۰۷۳-۶۰۰-۹۷۸

نشانی ناشر: قم، خیابان دورشهر، انتشارات معارف معنوی
 تلفن: ۰۹۱۲۴۵۱۷۷۸۶

فهرست مطالب

درآمد..... ۹

فصل اول: پیشینه

مقدمه..... ۱۲

اهداف تحقیق:..... ۱۴

۱، ۱. پیشینه طرح شئون در آیات و روایات..... ۱۴

۱، ۲. پیشینه کلامی طرح شئون..... ۱۶

۱، ۳. پیشینه طرح شئون در کتاب‌های فقهی..... ۲۰

۱، ۴. پیشینه استفاده از شئون در استنباط فقهی..... ۲۵

نتیجه‌گیری..... ۲۸

فصل دوم: مفاهیم

مقدمه..... ۳۰

۱، ۲. تعریف شأن و تفاوت آن با واژه‌های مشابه..... ۳۱

۱، ۱، ۲. معنای لغوی..... ۳۱

۱، ۲، ۲. معنای اصطلاحی..... ۳۲

۳۳.....	۲، ۱، ۳. الف؛ واژه مَنْصَب.....
۳۳.....	۲، ۱، ۴. واژه وظیفه.....
۳۴.....	۲، ۱، ۵. تفاوت شأن با واژه‌های مشابه.....
۳۷.....	۲، ۱، ۶. تعریف مختار.....
۳۸.....	۲، ۲، ۲. بررسی امری و اصطلاحی واژه‌های فقه، فقاہت، اجتهاد، شریعت و.....
۳۸.....	۲، ۲، ۱. فقه در لغت و اصطلاح.....
۴۱.....	۲، ۲، ۱. واژه اجتهاد.....
۴۲.....	۲، ۲، ۲. استنباط.....
۴۲.....	۲، ۲، ۴. شریعت.....
۴۳.....	۲، ۲، ۵. معاملات و اسام آن.....

فصل سوم. اسامی شئون معصوم

۴۸.....	مقدمه.....
۴۹.....	۳، ۱. شأن تبیین و تفسیر وحی.....
۵۵.....	۳، ۱، ۱. نمونه‌هایی از تفاسیر اهل بیت (ع).....
۵۶.....	۳، ۲. شأن تشریع.....
۵۷.....	۳، ۲، ۱. دیدگاه اول: اثبات ولایت بر تشریع برای خداوند و نمی آن از دیگران.....
۵۹.....	۳، ۲، ۲. دیدگاه دوم: اثبات ولایت بر تشریع برای خداوند و پیامبر.....
۶۳.....	۳، ۲، ۳. دیدگاه سوم: ولایت امام بر تشریع.....
۶۹.....	۳، ۳. شأن ولایت و رهبری.....
۷۰.....	۳، ۳، ۱. معنای لغوی و اصطلاحی ولایت و مشتقات آن.....
۷۱.....	۳، ۳، ۲. تفاوت احکام الهی با احکام ولایی.....

۷۳	۳، ۳، ۳. دوره‌های ولایت و حاکمیت معصومین
۸۶	۳، ۴. شأن قضاوت
۸۷	۳، ۴، ۱. معنای لغوی و اصطلاحی شأن قضاوت
۸۸	۳، ۲. شأن قضاء در قرآن و روایات
۹۱	۳، ۴، ۳. تفاوت حکم قضایی با حکم حکومتی
۹۲	۳، ۴، ۴. آیات نمونه‌های صادر از شأن قضاوت
۹۶	۳، ۵. شأن شخصی و فردی
۹۹	۳، ۵، ۱. اقوال مسلمانان
۱۰۴	۳، ۵، ۲. نمونه‌های صادر شده از شأن عادی و طبیعی معصومین
۱۰۸	۳، ۶. شأن اخلاقی و تربیتی
۱۱۰	۳، ۶، ۱. نمونه‌های صادر از شأن اخلاقی و تربیتی معصومین
۱۱۵	۳، ۷. شأن تفریع و تطبیق
۱۱۵	۳، ۷، ۱. تحلیل مفهوم تفریع
۱۱۶	۳، ۷، ۲. مراد از تطبیق
۱۱۹	۳، ۷، ۳. نمونه‌های صادر از شأن تفریع و تطبیق در میان کتب دانشوران فقه
۱۳۳	۳، ۸. شأن مشورتی و ارشادی
۱۳۳	۳، ۸، ۱. تحلیل شأن مشورتی و ارشادی
فصل چهارم: فوائد و نتایج شئون معصوم	
۱۱۸	مقدمه
۱۴۸	۴، ۱. تفکیک احکام ثابت و جاودانه از احکام موقت و متغیر
۱۳۹	۴، ۱، ۱. تحلیل مفهوم ثابت و متغیر

- ۱، ۴، ۲. نمونه‌هایی از تأثیر شئون معصوم در تفکیک احکام ثابت از متغیر.. ۱۳۹
- ۱، ۴، ۲. حل تعارض روایات..... ۱۴۶
- ۱، ۴، ۲. نمونه‌هایی از تأیید شئون در حل تعارضی روایات..... ۱۴۷
- ۳، ۴. تفکیک امور دین از غیر دین..... ۱۵۱
- ۱، ۴، ۲. احکام سواره دعا خواندن..... ۱۵۱
- ۱، ۴، ۳. تقسیم کردن لشکر به گروه‌ها..... ۱۵۲
- ۱، ۴، ۳. اثبات ائمه عربی بودن عقد بیع..... ۱۵۲
- ۱، ۴، ۳. روایات درباره جدایی بنر از بالوعه..... ۱۵۳
- ۱، ۴، ۳، ۵. روایت مربوط به بارگشت زوجه..... ۱۵۳
- ۱، ۴، ۳، ۶. استحباب بر سرست از راه دیگر..... ۱۵۴
- نتیجه نهایی..... ۱۵۷
- کتابنامه..... ۱۵۹

درآمد

بحث دربارهٔ شایع‌ترین مصرم در میان عالمان اسلام، از سابقه‌ای دیرین برخوردار است؛ ابتدا متکلمان و سپس فقیهان در این باره سخن گفته‌اند؛ اما هیچ یک از آنان به صورت مستقل و تحت عنوان جداگانه‌ای با آن نپرداخته‌اند.

نخستین کسی که دربارهٔ شئون مختلف پیامبر اکرم ﷺ و تأثیر آن در استنباط از روایات سخن آورد، شهید اول در کدب القوائد و الفوائد است که ظاهراً ایشان نیز در این بحث تحت تأثیر قرافی از اهل سنت قرار گرفته و حتی مثال‌های او را ذکر کرده است.

شاید بتوان گفت علت اصلی کم توجهی به این بحث رجوع این ارتکاز در میان فقها بوده است که اصلی‌ترین شأن معصومین علیهم‌السلام را شأن بلاغ تفسیر دین می‌دانستند و به تبع آن، روایات رسیده از معصومین را صادر از این شأن می‌دانستند، مگر اینکه دلیلی برخلاف آن باشد.

در نتیجه، خود را از بحث دربارهٔ تفکیک شئون معصومین علیهم‌السلام بی‌نیاز می‌دانستند و اهمیتی برای آن قائل نبودند.

در دورهٔ معاصر، برخی از دانشوران فقه این بحث را دنبال کرده و افزون بر

شئون یاد شده توسط فقیهان گذشته، شئون متعدد دیگری را برای معصومین بیان نموده‌اند.

در این کتاب تلاش شده است که در ابتدا تمامی شئون یاد شده توسط دانشوران فقه، استقصا گردد و پس از بررسی و تحلیل آن، به تأثیر تفکیک این شئون در اجتهاد پرداخته شود.

این کتاب از چهار بخش کلی تشکیل شده است که بخش اول مربوط به پیشینه طرح در آیات و روایات و پیشینه فقهی و کلامی طرح شئون می‌باشد. در بخش دوم، واژه‌های کلیدی مربوط به طرح، بررسی و تحلیل می‌شود. در بخش سوم به معرفی انواع شئون معصوم و تبیین و اثبات آن پرداخته و نمونه‌های روایی صادر شده از هر یک از شئون ذکر می‌گردد.

در بخش چهارم، که شاید مهم‌ترین بخش این کتاب است، آثار و نتایج حاصله از تفکیک این شئون از یکدیگر و تأثیراتی که تفکیک این شئون بر استنباط می‌گذارد، بررسی می‌شود.

در پایان بر خود فرض می‌دانم که از زحمات بی‌شمار اساتید، به ویژه استاد ضیائی‌فر و استاد علی‌اکبریان که در تمام مراحل تحقیق قبولِ حمت نموده و حقیر را از ارشادات و رهنمودها سودمند خود بهره‌مند فرموده‌اند، کمال تشکر داشته باشم و از خداوند متعال توفیقات روزافزون این بزرگواران را خواستارم.